

Наближати довго-очікувану перемогу

Микола Шпилівий

Незалежний Київський Театр «Між трьох колон» було утворено в 2016 році. Нині кожного тижня театр показує авторську п'єсу «Згадайка». Як зазначає режисер і засновник театру Дмитро Ходаківський, це мозаїка епізодів, які неможливо пояснити і небезпечно забувати.

Вистава досить специфічна. І технічно, і за змістом. Адже вона про головні події цьогорічної війни в Україні – темні і криваві. Її поставлено так, аби можна було грати в умовах, коли немає світла. Всі звуки, в тому числі сирени повітряної тривоги, евакуаційних потягів, важкої військової техніки, вітру на нічному блок-посту відтворюють актори. А джерелом світла є лише ліхтарики. Завдяки такому вирішенню ви ніби опиняєтеся в умовах, коли ледь не вся країна переховувалася в бомбосховищах. І завдяки акторській грі згадуєте ключові події минулого півріччя. Навіть якщо деякі з них уже встигли забутись. А згадувати є про що. Це повітряні тривоги, метушня, евакуація, прильоти, військові навчання і запеклі бої. А також окремі події, які бачив або чув ледь не кожен із нас. Викрадення ворожого танку циганами, історія з крейсером «Москва», якого послано зрозумілою окупантам мовою туди, куди їм слід назавжди піти. Звісно, у виставі є найупізнаваніший пес Патрон. І Белгородська «бавовна». І волонтери. А ще багато емоцій – від болю і розпачу до сповненого гідності героїзму і незламної віри у перемогу.

Гострої української сатири «всипали» таким постатям сучасної політики, як одіозні Лукашенко зі своєю «картою» і «превентивним ударом» і Кадиров, якому трапилися конопські відьми, що для нещасного мало неприємні наслідки. Дістали «на горіхи» й представники «співчуваючої» західної спільноти. Не обійшлося й без головного антагоніста вистави – путіна, який не тільки щодня тероризує Україну, забираючи тисячі життів, у тому числі і своїх громадян, а й погрожує всьому світові ядерною зброєю. У цій виставі він вижив. Але сценарій ще не дописано. Тож театр «Між трьох колон» пророкує головному злодієві 2022 року неминучу загибель. Утім, є у дійстві українські вірші, пісні. Вони, ніби те слабке світло з ліхтариків, нагадують, що навіть у найтемніші часи невимовного жаху і болю ми здатні любити, допомагати одне одному, протистояти ворогу, сподіватися на краще і всі разом наближати довгоочікувану перемогу. За час від прем'єри «Згадайки» театр «Між трьох колон» зібрав кошти на дрон, глушник, монотельнічний бачення і тепловізор. Покази вистави продовжуються. Збір коштів триває.

Не моя рука карає, а рука Бога...

Лариса Брюховецька

«Снайпер. Білий ворон»

Режисер Мар'ян Бушан
Автори сценарію Мар'ян Бушан, Микола Воронін
Оператор Костянтин Пономарьов
Продюсер Артем Денисов
У ролях: Павло Алдошин, Марина Кошкіна, Андрій Мостренко, Роман Семисал, Олег Драч, Роман Ясіновський, Олег Шульга.
Кінокомпанія UM Group, 2021

Роман Ясіновський у фільмі «Снайпер. Білий ворон». Режисер Мар'ян Бушан. 2021.

«Перед кожним пострілом я кажу одні й ті самі слова: «Я син цієї землі, земля моя мати. Краплі сильні дай мені, щоби краще стріляти. Це не моя рука карає, а рука Бога. Дай мені сили, Боже, щоби знищити все вороже на цій землі».
(Микола Воронін)

«Це дуже важливе кіно для нашої країни зараз і назавжди»
(Павло Алдошин)

Війна культивує жорстокість, нівелює людяність. Але у фільмі, про який ітиметься, фокус саме на людяності воїна, ще вчора абсолютно мирної людини, яка свій інтелект, замість мирних справ, змушена спрямовувати на подолання ворога. Ворог зі сходу прийшов на нашу землю, не приховуючи своєї мети: знищити українців як народ, націю. Проти нього зі зброєю в руках стали найкращі сини України. Про наших воїнів, які воюють на Донбасі з російським агресором із 2014 року, йдеться у фільмі «Снайпер. Білий ворон» Мар'яна Бушана. Цей напружений, без зайвого пафосу фільм вийшов в український прокат у знаковий день – 24 серпня 2022 року.

Павло Алдошин, Марина Кошкіна у фільмі «**Снайпер. Білий ворон**».

Павло Алдошин у фільмі «**Снайпер. Білий ворон**».

Мар'ян Бушан – нове ім'я в кінорежисурі. Родом з Івано-Франківщини, випускник Інституту екранних мистецтв КНУТКіТ ім. І. Карпенка-Карого (майстерня Бориса Савченка), він два останні роки мешкає у Відні. «Снайпера», ймовірно, не було б, якби він не познайомився з Миколою Вороніним, випускником Національного університету «Києво-Могилянська академія», бійцем-снайпером, що, маючи три вищі освіти, вже кілька років воював на Донбасі. Микола як особистість заінтригував режисера, тож сценарій воєнної драми, в основу якого лягла історія Миколи, вони написали разом. І, відповідно до традиції, що склалася в українських фільмах цього жанру, за основу історії взяли реальні події війни, а Миколу Вороніна майже цілком ототожили з головним героєм стрічки.

Якби не війна, герой фільму, очевидно, ніколи не взяв би зброю до рук, адже був переконаним пацифістом, власним прикладом показуючи, як треба дбати про наше довкілля. Прагнення поквитатися з ворогом, почуття обов'язку перед своєю країною рухало ним, коли оволодівав фахом снайпера. Для цього фаху потрібні неабияка витримка, сила волі й відповідні навички, адже снайпер не має права на помилку. Майстерне маскування, тривале, багатогодинне очікування на ворога має увінчатися влучним пострілом. Усе це ми побачили у виконанні чудових акторів – Андрія Мостренка, Романа Ясіновського, а також Олега Драча, актора, який завжди безпомилково ліпить необхідний образ – цього разу холоднокровного професійного вбивці – російського снайпера «Серого». І, звичайно, об'ємний образ Миколи Ворона, втілений Павлом Алдошиним – актором, котрий після повномасштабного вторгнення воює на фронті. Роман Семисал – виконавець ролі комбрига – та Олег Шульга, який у стрічці грає військового із позивним «Дунай», також нині захищають Україну.

Звертає на себе увагу побудова історії: спокійний, майже ідилічний початок – оповідь про родину, далі – різка, трагічна зав'язка самої драми, після чого розгортається власне сама воєнна історія Білого Ворона. Режисер і актор підкреслюють еволюцію головного героя: на початку бачимо його як миролюбного вчителя математики в

одній із горлівських шкіл, еколога, який живе поблизу міста на природі, збудувавши з різних промислових відходів помешкання і налагодивши побут, на інтер'єр якого оператор спрямовує нашу увагу. Микола любить дружину (Марина Кошкіна) – кохання молодого подружжя показане як стосунки ідеальної пари, де панує взаєморозуміння. Здібний педагог, він відданий своїй професії, але серед учнів є той, хто висловлює зневажливе й агресивне ставлення до його української мови і його переконань.

Озброєні росіяни, які по-злодійськи (знявши шеврони), але відчуваючи себе господарями ситуації, вбивають дружину і спалюють житло. Мирне життя головного героя зруйноване, і він приєднується до українського війська. Основна частина стрічки – це будні воєнного життя з постійним тренуванням, наполегливе навчання у снайперській школі й виконання бойових завдань. Самодисципліна й наявні математичні здібності, вміння швидко в умі рахувати відстань до об'єкту спостережень, наміченого для знешкодження, дозволяють йому стати вправним снайпером. Тільки єдиний раз він допустив порушення, не послухав наказу Кепа-інструктора (Андрій Мостренко), з яким потоваришував. Не змігши упустити нагоди, вистрілив у свого кривдника, але це призвело до трагедії: його командир гине.

До свого професійно вивіреного, насиченого конкретними деталями фільму Мар'ян Бушан ішов від початку російської агресії: «Із самого початку війни, із 2014-го, для мене дуже важливим завданням було зробити великий фільм, який би розповідав і нагадував світу про нашу боротьбу.

Мене дуже обурював факт, що з 2014 по 2022 роки люди говорили, що вони втомилися від війни і що їм будь-яке кіно про війну нецікаве. Я не міг ніколи цього зрозуміти. Тому що переважно ті, хто це говорив, вони навіть і не воювали, але вже втомилися.

Всупереч цьому я хотів зробити проект, щоб все ж таки і наше суспільство подивилося на себе збоку, подивилося на наших воїнів. Я хотів прославити наш героїзм. І для цього я намагався зібрати такий метафоричний

Кадр з фільму «Снайпер. Білий ворон».

образ мирного українця, який змушений стати воїном, щоб вигнати росіян з нашої землі»¹.

Режисера цікавлять не так фестивальні нагороди, як можливість показати свою роботу глядачам, але шлях фільму до глядача розгортається дещо незвично. «Снайпер. Білий ворон» уже мав обмежений прокат у країнах Балтії – Латвії, Литві, Естонії та у США. Фільм був завершений саме напередодні повномасштабного вторгнення, тому й запропонували його спочатку іноземним глядачам. Визнані міжнародні видання схвально відгукнулися про фільм: *Los Angeles Times* наголосила на актуальності та значущості стрічки. «Як і багато інших фільмів про самотніх стрільців, «Снайпер. Білий ворон» побудований на напруженому протистоянні, яке для нашого героя є лише незначною частиною відновлення справедливості. Настільки мирний початок історії та її розвиток, зосереджений на відданості помсти – це контраст, який важко досягнути. Зрештою, як і імперіалістичну війну».

New York Times відзначила майстерність режисера у поєднанні жанрів: «Бушан використовує різні стилі, виявляючи неочікувану схильність до динамічної дії, попри більш стримані перші півгодини фільму. Він порадує кожного, хто шукає насичений воєнний екшн, проте режисер не дає стріляннині розпочатися, поки кожен не зрозуміє, що лежить на терезах»².

Продюсер Артем Денисов вражений провидницькими мотивами картини: «Ми завершили фільмувати «Ворона» у 2020 році й не могли подумати, що кадри, відзняті взимку, виявляться дещо пророчими – що 24 лютого 2022 року змінить життя кожного українця, розділивши на «до» та «після». ... Віримо, що наше кіно вкотре нагадає, що війна постукала в мирні українські будинки ще вісім років тому, й увесь цей час українські воїни мужньо боронять нашу землю – так само, як і наш Снайпер»³.

¹ Мар'ян Бушан, режисер фільму «Снайпер. Білий ворон»: Я створював образ мирного українця, змушеного стати воїном // <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3557290-maran-busan-reziser-filmu-snajper-bilij-voron.html>

² Цит. за: Ільїна Марічка. «Снайпер. Білий ворон» – це історія помсти. Львівська пошта. 24. 08. 2022.

³ Укрінформ. 24.08.1922 Ст. 30 текстівка до фото: Актор театру і кіно Євген Нищук

Назустріч долі: «Новини світу»

Юлій Швець

News of the World

Сценарій: Пол Грінграсс, Люк Девіс, Полетт Джилс

Режисер Пол Грінграсс

Оператор Даріуш Вольскі

Композитор Джеймс Ньютон Говард

У головних ролях: Том Хенкс, Гелена Зенгель

США, Китай, 2020.

Пол Грінграсс – широкому глядачеві відомий адреналіновими шпигунськими детективами про Джейсона Борна, а кінематографістам як автор гострих політичних драм, заснованих на реальних подіях («Кривава неділя», 2002, «Втрачений маршрут», 2006, «Капітан Філіпс», 2013, «22 липня», 2018) – нещодавно зняв драму по призначеній для сімейного читання книзі канадської письменниці Полетт Джилс. В центрі гостросюжетного, радикально переосмисленого вестерну й, водночас, роуд-муві з низкою пригод – тема батьків і дітей та життєво необхідної комунікації різних етносів.

В Америці вже п'ять років як закінчилась війна між буржуазною Північчю і рабовласницьким Півднем, однак капітан Джефферсон Кідд (Том Хенкс), який зазнав поразки, воюючи на боці Півдня, не поспішає додому, бо там його ніхто не чекає. Він використовує свій довоєнний досвід (праця в друкарні) й заробляє на життя тим, що, подорожуючи з міста в місто, читає людям новини з газет, допомагаючи їм прожити своє нелегке життя. По дорозі в Техас він знаходить білу дівчинку (Гелена Зенгель), яку індіанці племені кайова викрали після того, як убили

Кадр з фільму «Новини світу». Режисер Пол Грінграсс. США, Китай, 2020.

